

Kille cijfers of levende dieren?

Daar lig je dan. Voor de kust van Ameland, twee weken te vroeg geboren en je moeder nergens te bekennen. Uitgesloten dat je het alleen zou kunnen redden. Je wordt gevonden en naar de creche gebracht. Gelukkig maar. Op 21 mei 2001 is de eerste huiler van het seizoen binnengebracht.

Als ik een zeehond in de Waddenzee was, dan zou ik iedere keer als ik per vliegtuig geteld zou worden, onderduiken en me niet laten zien. Want telkens als blijkt dat we met wat meer op een zandbank liggen, wordt door sommige wetenschappers en niet-wetenschappers geroepen dat we niet meer geholpen hoeven te worden. Dus als ik mijn jong kwijtraak (door een storm of een schip dat ons uit elkaar drijft) dan zou het niet meer gered mogen worden. Omdat er mensen zijn die vinden dat we met meer dan genoeg zijn. Maar wie bepaalt hoeveel zeehonden mogen leven in de Waddenzee? Wie bepaalt dat moederloze jongen niet meer mogen worden geholpen?

Wie stelt vast dat het niet langer nodig is om ons te helpen, als we door gifstoffen in ons lichaam onze 'normale' kinderziekten niet meer kunnen overwinnen?

Natuurlijk ben ik geen zeehond. Maar wij staan als Zeehondencreche wel voor hen op de bres. En gelukkig bent u er ook, onze onmisbare donateur. U stelt ons in staat de gevonden en binnengebrachte zeehonden daadwerkelijk te helpen. Dankzij u kunnen we via wetenschappelijk onderzoek de conditie van de zeehonden in de gaten houden. Als laatste schakel in een voedselketen vormen zij een belangrijke indicator voor de gezondheidstoestand van de Waddenzee. Dat levert een schat aan informa-

tie op, die we weer over de hele wereld kunnen inzetten in gebieden waar zeehondensoorten écht bedreigd zijn.

Dertig jaar geleden ving ik voor het eerst een zeehond op. Vanaf dat moment hebben we - mede dankzij uw steun - de zeehond in Nederland tot een symbool gemaakt. Het was altijd vechten voor het belang van zeehonden in de Waddenzee, maar het werd vanzelf ook het vechten voor iedere individuele zeehond. En dat laatste is nog nooit zo nodig geweest als nu. Er wordt de laatste tijd een sfeer gecreëerd waarbij men de indruk wekt dat het enige gevaar voor de zeehondenpopulatie de opvang is. Daarbij wordt voorbijgegaan aan de werkelijke gevaren zoals verstoring en vervuiling. Er wordt gesuggereerd dat we een groot deel van de tweehonderd jaarlijks in Nederland gevonden zeehonden beter helpen door ze te laten doodgaan of zelfs af te maken.

Maar... hulpbehoevende dieren laten liggen is in Nederland bij wet verboden. Bovendien lossen we het probleem niet op door het op die manier onzichtbaar te maken. Daarom beloof ik u dat ik, zo lang ik leef, iedere zeehond die hulp nodig heeft en die op mijn weg komt, zal helpen.

Officiële verklaring

Naar aanleiding van de negatieve publiciteit rondom de opvang van zeehonden heeft Lenie 't Hart het standpunt van het Ministerie gevraagd bij LNV Noord. Het standpunt luidt:

“Als het gaat om de opvang van zeehonden baseert het Ministerie zich bij haar beleid op de uitkomsten van het Wetenschappelijk Zeehonden Platform, zoals die in de tussentijdse rapportage zijn beschreven. Alle deelnemers, zo ook de Zeehondencreche, hebben de uitkomsten hiervan onderschreven. In deze rapportage wordt vanuit een breed perspectief naar het zeehondenbeleid gekeken. Daarbij is ook de wezenlijke bijdrage van de opvangcentra beschreven. Belangrijke functies die de opvangcentra hebben zijn:

- onderzoek aan bijvoorbeeld virussen,
- natuur en milieu educatie; wie heeft op de basisschool geen spreekbeurt over zeehonden gehoord,

- de vinger aan de pols houden als er bijzondere ziektes optreden of als er vervuiling in zee is;
- opvang van zeehonden als mensen zich hebben ontfermd over een dier dat zwaar lijdt en dreigt te sterven.

Natuurlijk is het zo, dat er nu veel meer zeehonden zijn dan vijftien jaar geleden. Daar is het Ministerie van LNV ook zeer gelukkig mee, maar dat maakt de opvangcentra zeker niet overbodig. De opvangcentra zorgen er voor dat de Waddenzee leeft in 't Hart van de Nederlanders.

Ministerie van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij

TUSSENRAPPORTAGE VAN HET ZEEHONDENPLATFORM MELDT:

“Opvang blijft nodig”

Op 8 februari 2001 bracht het Ministerie van LNV een tussentijds rapport uit van het Wetenschappelijk Zeehondenplatform Waddenzee. Dit platform is op verzoek van de Zeehondencreche opgericht door het Ministerie van LNV om: “de beschikbare onderzoeksgegevens te inventariseren, eventuele lacunes in de huidige kennis in beeld te brengen en bouwstenen voor het zeehondenbeleid aan te reiken.” Naast het Rijksinstituut voor Kust en Zee Haren, Alterra Texel, de Waddenvereniging, EcoMare Texel, en de Erasmus universiteit Rotterdam, is ook de Zeehondencreche Pieterburen vertegenwoordigd in dit platform. De creche kan hiermee een wezenlijke bijdrage leveren aan het beleid van de Nederlandse overheid betreffende het beheer van zeehonden in de Waddenzee.

De tussenrapportage beschrijft het gemeenschappelijke standpunt van het platform over zeehonden in de Waddenzee op het gebied van ethiek, populatiedynamica, strandingen, ziektes, toxicologie, menselijke activiteiten en opvang. Wat het laatste betreft, is het platform van mening dat er op dit moment draagvlak is voor opvang van zeehonden in Nederland. Dit is niet zozeer nodig om de aantallen zeehonden in de Nederlandse Waddenzee te handhaven of te vergroten, aangezien de huidige populatie

meer dan 3000 dieren telt en in de laatste jaren een groei van gemiddeld 17% per jaar vertoont. Wel blijft opvang belangrijk om ethische redenen (voorkomen van leed van individuele dieren), om de gezondheid van de populatie te monitoren (vinger aan de pols), om wetenschappelijke kennis te verkrijgen die o.a. gebruikt kan worden voor andere, bedreigde, zeehondensoorten, en om voorlichting te geven aan het publiek en daarmee een maatschappelijk draagvlak te genereren voor het behoud van zeehonden en de Waddenzee. Om te voorkomen dat exotische ziekteverwekkers worden geïntroduceerd in de wilde populatie, dient opvang plaats te vinden binnen strikte randvoorwaarden, zoals dat op dit moment al in Pieterburen gebeurt.

Op het moment werkt het platform aan een eindrapport. Dit zal o.a. gebruikt worden voor de regeringsconferentie van de drie waddenslanden, die plaatsvindt op 31 oktober en 1 november van dit jaar in Denemarken, en waar het beheer van zeehonden in de Waddenzee tegen het licht wordt gehouden en waar nodig bijgesteld.

Thijs Kuiken,
Patholoog Zeehondencreche / Rotterdam

Opgevangen zeehonden

In het jaar 2000:

- 160 gewone zeehonden, waarvan 60 pups
- 49 grijze zeehonden, waarvan 44 pups
- 3 dwaalgasten

In december 2000 kwamen nog

26 zeehonden binnen:

- 10 gewone zeehonden
- 16 grijze zeehonden

Van alle in 2000 opgevangen zeehonden zijn er 14 doodgegaan. Dat betekent een overlevingspercentage van niet minder dan 93%.

Alle overige zeehonden zijn inmiddels weer uitgezet.

In het jaar 2001 tot half mei:

- 35 gewone zeehonden
- 44 grijze zeehonden, waarvan 12 pups

Visnet-slachtoffer

Op zaterdag 28 april werd op Vlieland een vrouwelijke grijze zeehond gevonden. Ze woog 28 kilo en was circa vier maanden oud. Een stuk visnet dat om haar nek en bovenlichaam zat gesnoerd, heeft een grote en diepe wond veroorzaakt. Het dier is direct met een snelle boot van Vlieland naar Harlingen gebracht en vandaar naar de Zeehondencreche. Daar zijn de stukken visnet voorzichtig uit de wond verwijderd. Het zal maanden duren voor deze zeehond weer hersteld is. Gelukkig komt ze er wel weer bovenop. Dit is de zesde zeehond binnen een paar maanden die met dergelijke verwondingen is gevonden. Twee ervan waren dood.

De netten zijn zogenaamde “staande” netten van heel dun materiaal. Ze kunnen kilometers lang zijn en worden over de hele Noordzee gebruikt, vooral door Deense vissers. De netten worden vaak om wrakken heen gezet. Er wordt op allerlei soorten vis mee gevestigd zoals kabeljauw en tong. Niet alleen zeehonden kunnen de dupe worden van deze vorm van visserij, maar ook dolfijnen en bruinvissen.

Lenie 't Hart en André van Gemmert op de Galapagos.

Gasten van de Galapagos op Schiermonnikoog.

SEA ALARM RUKT UIT

Olie en honden bedreigen Galapagos

In februari 2001 kwam een noodkreet van de Galapagos eilanden binnen bij de internationale organisatie Sea Alarm (een initiatief van de Zeehondencrèche). Het bevoorradingschip "Jessica" was gestrand voor het eiland St. Christobal en verloor veel olie. De kusten van alle eilanden - en tegelijk dus ook de zeeleeuwen die daar verkeerden - werden bedreigd. Met hulp van een gift van Prins Bernhard vertrok onmiddellijk een team van specialisten onder de vlag van Sea Alarm naar de Galapagos.

De leden van het Sea Alarm-team zijn André van Gemmert (zeeleeuwenspecialist van het Noorder Dierenpark), Ian Robinson (dierenarts van de Engelse dierenbescherming RSPCA), Hugo Nijkamp (Sea Alarm) en Lenie 't Hart. Gelukkig bleek de olievervuiling mee te vallen: de olie dreef tussen de eilanden door naar open zee. Daarom bestond het werk van het team vooral uit het ondersteunen van

plaatselijke groepen, het controleren van zeeleeuwenkolonies op olieslachtoffers en het bespreken van een rampenplan met betrokken organisaties van de Galapagos om in de toekomst beter op dit soort dreigingen voorbereid te zijn. Ook heeft het team medewerkers van die organisaties geholpen bij een plan om de bevolking meer bij het milieubeleid te betrekken.

HONDENZIEKTE

Vlak na de olieramp gebeurde iets dat door velen als het grootste gevaar voor flora en fauna van de Galapagos wordt gezien: ziekte onder geïmporteerde (huis)dieren. Hondenziekte was uitgebroken onder zwerf- en huishonden op het eiland Santa Cruz. We weten van onze wetenschappers dat hondenziekte overgebracht kan worden op zeehonden (zoals ook is gebeurd in het Baikal meer en de Kaspische zee). Er was dus wellicht ook een risico voor de zeeleeuwen en de zeldzame Galapagos pelsrob. Ditmaal is het verzoek om hulp direct aan de Zeehondencrèche gedaan. Onmiddellijk werden de dierenarts en - opnieuw - André van

Gemert naar de Galapagos gestuurd om daar te helpen met het nemen van bloedmonsters van zowel honden als zeeleeuwen. De aan de crèche verbonden viroloog Prof. Osterhaus heeft advies uitgebracht aan het Nationale park voor een vaccinatie- en quarantainebeleid voor zwerf- en huishonden op de Galapagos eilanden.

Als direct uitvloeisel van deze activiteiten zijn dierenarts (dr. Marylene Cruz) en bioloog (dr. Mauricio Velásquez Romo) van het "Parque Nacional Galapagos" in mei naar de Zeehondencrèche gekomen. Doel is het opzetten van een verdere samenwerking op het gebied van monitoring en preventie.

EHBZ-dag, een informatieve dag

Medio april hebben we weer de jaarlijkse informatiedag georganiseerd voor het EHBZ-netwerk (Eerste Hulp Bij Zeehonden) dat opereert langs alle stranden van Nederland. Het is van belang dat EHBZ-ers goed getraind zijn om bijvoorbeeld de situatie van gestrande zeehonden te kunnen beoordelen. De vrijwilligers in het netwerk vormen buiten de grenzen van Pieterburen de oren en ogen van de crèche. De EHBZ-medewerkers zorgen voor veel informatie over de stand van zaken langs de Nederlandse kusten. Tijdens de laatste EHBZ-dag werden onze externe medewerkers geïnformeerd over de

belangrijkste nieuwtjes binnen de crèche. Onder meer over de toestand van de opgevangen zeehonden, de interne ontwikkelingen en het behalen van de ISO-certificering. Daarnaast verzorgde prof. Ab Osterhaus een lezing over het belang van de kwaliteit van ieder facet van de zeehondenzorg. Patholoog dr. Thijs Kuiken lichtte een nieuw protocol toe over het werken met grijze zeehonden. Doel van dit alles: ook de kwaliteit van de eerste hulp moet nog beter worden. Natuurlijk wordt zo'n bijeenkomst ook gebruikt voor het uitwisselen van praktische informatie en ervaringen.

Wist u dat . . .

De media gratis onze advertenties en tv-commercial plaatsen en uitzenden?

Kinderhoekje

De Zeehondencrèche bestaat dertig jaar. Daarom is deze zeehond ook een beetje jarig. Totdat hij weer helemaal beter is zou hij het geweldig vinden om post van jullie te ontvangen. Maak jij hem blij met een mooie tekening, gedicht, verhaal of knutselwerk?

De mooiste inzendingen worden beloond met een prijsje!

De winnaars van de vorige knip- en plak wedstrijd zijn Sanne Jansen uit Soesterberg, Lars Wiebes uit Mijdrecht en Rianne de Bree uit Veenendaal.

Handtekeningenactie afgerond

Heartelijk dank voor al uw reacties aan staatssecretaris Faber om haar te verzoeken bezwaar te maken tegen het afmaken van aangespoelde zeehonden in Denemarken en Schleswig-Holstein. Gelukkig heeft Niedersachsen - een andere deelstaat in Duitsland - hetzelfde beleid als Nederland: daar vangen ze net als wij alle dieren op, die hulp nodig hebben.

Wij hebben deze actie gevoerd om de staatssecretaris te steunen als zij het issue aan de orde brengt op de regeringsconferentie eind oktober in Denemarken. De overheid van Denemarken wil dat alle in Denemarken gevonden zeehonden worden afgemaakt.

In Schleswig-Holstein ligt het iets anders. Daar worden ongeveer twintig dieren opgevangen. Het aantal dat extra aanspoelt (in 1999 waren dat er bijna honderd) wordt dan afgemaakt. Mevrouw Faber heeft laten weten geen maximum aan het aantal opgevangen dieren te willen stellen en uit de enorme respons op onze actie blijkt u haar mening te delen.

We stoppen nu met de actie en zullen mevrouw Faber de 18.523 handtekeningen aanbieden. We houden u op de hoogte van haar reactie en van wat er in Denemarken op het trilateraal overleg wordt beslist.

IT'S A BEAUTIFUL DAY

De crèche is dertig, dus u viert feest

Dertig jaar heeft u erop moeten wachten, maar nog nooit is hij zo dichtbij geweest: de mooiste dag van uw leven. Echt waar.

Ja, ja, denkt u nu. Het zal wel, hoezo mooiste dag? Goed, gezond wantrouwen.

Maar denkt u zich het volgende eens in: u arriveert op een nazomerse avond met een partner naar keuze in Pieterburen. U overnacht op een klassieke boerderij, tussen de uitgestrekte weilanden. De volgende morgen gebruikt u voor dag en dauw een ontbijt aan de grote tafel in onze huiskamer. Met een goedgevulde maag tuft u met een boot het wad op. Samen met Lenie en twee van haar collega's. En, niet te vergeten, een zeehond die de vrijheid tegemoet gaat. Een zeehond die een paar uur later het gelukzalige moment gaat beleven

weer een duik te kunnen nemen in de Waddenzee. Dat is een mooi moment hoor. Dat - en we weten waarover we praten - komt toch zeker op z'n minst in de buurt van de mooiste dag van uw leven.

We geven tien unieke arrangementen weg. Tien keer maakt u kans bij het uitzetten van een zeehond te zijn. Iets wat nog nooit eerder is gebeurd, omdat we de zeehonden normaal gesproken willen afschermen van het publiek. Maar ja, je bent maar één keer jarig.

Bent u al enthousiast, kom dan naar de crèche en doe mee aan onze 30-jaarsactie. Wat u moet doen om deel te nemen hoort u vanzelf in Pieterburen. Trouwens, u komt toch ook als we géén actie hadden georganiseerd? Toch?

Onze sponsors

- Skoda Nederland
- C.W. van Leuven, Transportbedrijf
- Deloitte en Touche
- Future Green
- NAM
- Microsoft software
- Shantykoor 'De Scheepsjagers'
- Zanders Feinpapier AG Bergisch Gladbach
- Gasunie

COLOFON

Dit bulletin is een uitgave van:

Stichting Zeehondencrèche Pieterburen

Hoofdstraat 94^a,
9968 AG Pieterburen

Telefoon: 0595 - 52 65 26

Fax: 0595 - 52 83 89

E-mail: pieterburen_seals@wxs.nl

Website: www.zeehondencreche.nl

Voor donateurs:

postbankrekening 37.96.450

Voor éénmalige giften:

gironummer 8020

REDACTIE

Stichting Zeehondencrèche Pieterburen:
Karst van der Meulen
Communication Concert, Weesp:
Jochem Wilbers (redactie)
Thelma Vanoordt (ontwerp)/
Corrie Ostendorf

FOTOGRAFIE

Stichting Zeehondencrèche:
Karst van der Meulen

ILLUSTRATIES

Marlon Alsters

DRUK/LITHOGRAFIE

Grafische Industrie 'De Marne'

PAPIER

Extra milieuvriendelijk Zanders Mega Mat, gesponsord door Zanders Feinpapier AG te Bergisch Gladbach

Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder schriftelijke toestemming van de Zeehondencrèche Pieterburen.